

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

สาระสำคัญของบทนี้ ครอบคลุมถึงวัตถุประสงค์ของการวิจัย วิธีดำเนินการวิจัย สรุปผลการวิจัย การอภิปรายผลการวิจัย และแนวทางในการจัดบริการแนะแนวตามลำดับ

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพการจัดบริการแนะแนวในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา กรุงเทพมหานคร
2. เพื่อศึกษาปัญหาและอุปสรรค เกี่ยวกับการจัดบริการแนะแนวในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา กรุงเทพมหานคร

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ประชากรที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วย อาจารย์ใหญ่ หรือผู้อำนวยการ จำนวน 103 คน ผู้ช่วยอาจารย์ใหญ่ หรือผู้ช่วยผู้อำนวยการ ฝ่ายวิชาการหรือฝ่ายบริการ ที่รับผิดชอบบริการแนะแนว จำนวน 103 คน หัวหน้าฝ่ายแนะแนว จำนวน 103 คน และอาจารย์แนะแนว จำนวน 187 คน รวมเป็นประชากรที่ใช้ในการวิจัย จำนวน 496 คน
2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ประกอบด้วย แบบสอบถาม ซึ่งผู้วิจัยสร้างขึ้นเอง แบ่งออกเป็น 3 ตอน ได้แก่
  - ก) ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถามโดยให้ผู้ตอบเลือกตอบ
  - ข) ตอนที่ 2 แบบสอบถาม ศึกษาถึงสภาพการจัดบริการแนะแนวในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา กรุงเทพมหานคร ลักษณะเป็นแบบเลือกตอบ

ค) ตอนที่ 3 แบบสอบถามเป็นแบบเลือกตอบ 3 ระดับ ปัญหามาก ปานกลาง และน้อย มุ่งศึกษาปัญหาและอุปสรรค เกี่ยวกับการจัดบริการแนะแนวใน โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา กรุงเทพมหานคร

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลโดยทางไปรษณีย์ ได้แบบสอบถามคืนมาทั้งสิ้น จำนวน 414 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 83.46

4. ผลการวิเคราะห์ข้อมูล การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยทำการวิเคราะห์ด้วยตนเอง

สรุปผลการวิจัย

ส่วนที่ 1 สภาพการจัดบริการแนะแนวในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัด กรมสามัญศึกษา กรุงเทพมหานคร

ตอนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม

1. ผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาเป็นชายมากกว่าหญิง ผู้ช่วยผู้บริหาร เพศชายมากกว่าเพศหญิง หัวหน้าฝ่ายแนะแนวเพศหญิงมีมากกว่า เพศชาย และอาจารย์แนะแนวเพศหญิงมีมากกว่าเพศชาย

เมื่อพิจารณาโดยรวมแล้ว ปรากฏว่าประชากรเป็น เพศหญิงมากกว่าเพศชาย

2. เมื่อแยกตามอายุ ปรากฏว่าผู้บริหารส่วนมากอยู่ใน กลุ่มระหว่างอายุ 51-60 ปี รองลงมาคือ ระหว่างอายุ 41-50 ปี ส่วนผู้ช่วย อาจารย์ใหญ่หรือผู้ช่วยผู้อำนวยการฝ่ายวิชาการหรือฝ่ายบริการที่รับผิดชอบงานบริการแนะแนวส่วนมากอยู่ในกลุ่มระหว่างอายุ 51-60 ปี รองลงมาคือ ระหว่างอายุ 41-50 ปี กลุ่มหัวหน้าฝ่ายแนะแนว เป็นพวกที่อยู่ในกลุ่มอายุระหว่าง 31-40 ปี เป็นส่วนมาก รองลงมาคือ ระหว่างอายุ 41-50 ปี กลุ่มอาจารย์แนะแนว ส่วนมากอยู่ในระหว่าง อายุ 31-40 ปี รองลงมาคือ ระหว่างอายุ 21-30 ปี

3. วุฒทางการศึกษา ปรากฏว่า ผู้ตอบแบบสอบถาม ทุกกลุ่มมีวุฒิปริญญาตรีมากที่สุด รองลงมาคือ สูงกว่าปริญญาตรี

4. ตำแหน่งหน้าที่เป็นอาจารย์แนะแนวมากที่สุด
 รองลงมาหัวหน้าฝ่ายแนะแนว ผู้ช่วยอาจารย์ใหญ่หรือผู้ช่วยผู้อำนวยการฝ่ายวิชาการ
 หรือฝ่ายแนะแนว ที่รับผิดชอบงานบริการแนะแนว และอาจารย์ใหญ่หรือผู้อำนวยการ

ตอนที่ 2 ผลของการวิเคราะห์ข้อมูลในส่วนที่เป็นสภาพการจัด
 บริการแนะแนวในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา กรุงเทพมหานคร
 พอสรุปได้ดังนี้

1. สภาพทั่วไป

ก. ในส่วนที่เกี่ยวกับการจัดบริการแนะแนวทั้ง
 5 บริการ ซึ่งได้แก่ บริการศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับตัวเด็กนักเรียน บริการสนเทศ
 บริการให้คำปรึกษา บริการจัดวางตัวบุคคล และบริการติดตามผล ทุกกลุ่มประชากร
 ให้ข้อมูลมากที่สุดในข้อที่ว่า โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา กรุงเทพ-
 มหานคร มีการจัดบริการแนะแนว ครบทั้ง 5 บริการ

ข. การวางแผน ด้านการวางแผน การจัดบริการ
 แนะแนวในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา กรุงเทพมหานคร ทุกกลุ่ม
 ประชากรให้ข้อมูลมากที่สุดในข้อที่ว่า มีการวางแผน การจัดบริการแนะแนวในโรงเรียน
 มัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา กรุงเทพมหานคร โดยมีการทำแผนงาน/โครงการ
 จัดบริการแนะแนวแต่ละบริการ มีแบบสำรวจข้อมูลเกี่ยวกับตัวนักเรียน มีการจัดทำ
 งบประมาณเพื่อดำเนินงาน บริการแนะแนว และมีหน่วยงานรับผิดชอบการดำเนินงาน
 บริการแนะแนวโดยตรง

ค. การอำนวยความสะดวก ด้านการอำนวยความสะดวกนั้นทุกกลุ่ม
 ประชากรให้ข้อมูลมากที่สุดในข้อที่ว่า การจัดบริการแนะแนวในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัด
 กรมสามัญศึกษา กรุงเทพมหานคร อยู่ในความรับผิดชอบของผู้ช่วยอาจารย์ใหญ่หรือผู้ช่วย
 ผู้อำนวยการฝ่ายบริการเป็นส่วนใหญ่ รองลงมาคืออยู่ในความรับผิดชอบของผู้ช่วย
 อาจารย์ใหญ่หรือผู้ช่วยผู้อำนวยการฝ่ายวิชาการ และมีบางส่วนอยู่ในความรับผิดชอบของ
 อาจารย์ใหญ่หรือผู้อำนวยการ

ง. การจัดระบบงาน คำนการจัดระบบงาน บริการแนะแนวในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา กรุงเทพมหานคร ทุกกลุ่มประชากรให้ข้อมูลมากที่สุดในข้อที่ว่า อาจารย์ที่ปรึกษามีส่วนร่วมในการจัดโดยรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับตัวเด็กนักเรียน รองลงมาคือการติดตามและประเมินผลนักเรียนที่ได้รับบริการแนะแนว เป็นกรรมการแนะแนวในโรงเรียน ร่วมดำเนินงานบริการแนะแนว และสอนกิจกรรมแนะแนว

จ. การจัดบุคลากรเข้าปฏิบัติงาน ในกรณีที่มีอัตรากำลังอาจารย์แนะแนวไม่เพียงพอในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา กรุงเทพมหานคร มีเกณฑ์การคัดเลือกครู-อาจารย์เข้าช่วยงานบริการแนะแนว โดยทุกกลุ่มประชากรให้ข้อมูลมากที่สุดในข้อที่ว่า เลือกจากผู้สนใจในงานบริการแนะแนวเป็นลำดับแรก รองลงมาคือ เป็นผู้ที่มีมนุษยสัมพันธ์ดีในโรงเรียน เป็นครูอาจารย์ที่มีชั่วโมงสอนน้อย และเป็นครู-อาจารย์อาวุโส

ฉ. ลักษณะของการจัดบริการแนะแนวในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา กรุงเทพมหานคร ทุกกลุ่มประชากรให้ข้อมูลมากที่สุดในข้อที่ว่าให้ทั้ง 5 บริการผสมผสานกันไป อาจารย์แนะแนวจัดเวลาให้คำปรึกษานอกเวลาเรียน มีการให้บริการพิเศษเป็นประจำทุกเดือน มีการให้บริการจัดวางตัวนักเรียนอย่างเหมาะสม และบริการติดตามและประเมินผลนักเรียนอย่างสม่ำเสมอ

ช. การประสานงานของการจัดบริการแนะแนวในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา กรุงเทพมหานคร นั้นทุกกลุ่มประชากรให้ข้อมูลมากที่สุดในข้อที่ว่า ครูอาจารย์บางคนไม่เห็นความสำคัญของงานบริการแนะแนว ขาดการประสานงานที่ดีกับกลุ่มโรงเรียน ไม่ได้รับความร่วมมือจากฝ่ายต่าง ๆ ภายในโรงเรียน ผู้บริหารให้การสนับสนุนงานบริการแนะแนวน้อยกว่างานอื่น และอาจารย์แนะแนวขาดความรู้และพื้นฐานทางการแนะแนว

ซ. การควบคุมการจัดบริการแนะแนวในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา กรุงเทพมหานคร ทุกกลุ่มประชากรให้ข้อมูลมากที่สุดในข้อที่ว่า มีบุคลากรประเมินผลการดำเนินงาน มีแบบฟอร์มรายงานการปฏิบัติงาน และมีเกณฑ์มาตรฐานเกี่ยวกับการดำเนินงาน

๗. หน้าที่ของหัวหน้าฝ่ายแนะแนวในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา กรุงเทพมหานคร ทุกกลุ่มประชากรให้ข้อมูลมากที่สุดในข้อที่ว่า วางแผนการดำเนินงานบริการแนะแนวในโรงเรียน ควบคุมดูแลงานของอาจารย์ใน ฝ่ายแนะแนว ควบคุมการใช้งบประมาณเกี่ยวกับงานบริการแนะแนว และนิเทศติดตาม และประเมินผลงานบริการแนะแนวในโรงเรียน

๒. บริการศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับตัวเด็กนักเรียน

ก. การวางแผน ทุกกลุ่มประชากรให้ข้อมูลมากที่สุดว่า การกำหนดวัตถุประสงค์ของโรงเรียนในการจัดบริการศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับตัวเด็กนักเรียน เป็นการจัดเพื่อแนะแนวอาชีพ และเลือกโครงการทางการศึกษา

ข. ทำแผนงาน/โครงการ ทุกกลุ่มประชากรให้ข้อมูลมากที่สุดว่าศึกษาเนื้อหาการเก็บข้อมูลเกี่ยวกับตัวเด็กนักเรียน จัดทำแผนงาน/โครงการเกี่ยวกับงานบริการศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับตัวเด็กนักเรียน

ค. การจัดหน่วยงาน ทุกกลุ่มประชากรให้ข้อมูลมากที่สุดว่า การดำเนินงานด้านการศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับตัวเด็กนักเรียนคือให้มีบุคลากรที่ทำหน้าที่รับผิดชอบโดยตรงและมีการประสานงานกับอาจารย์ที่ปรึกษา

ง. การประสานงาน ทุกกลุ่มประชากรให้ข้อมูลมากที่สุดว่าให้ข้อมูลทั่วไปของนักเรียนในกรณีที่เกิดปัญหาล่าช้าคือให้ข้อมูลทั่วไปของนักเรียนให้ข้อมูลเฉพาะด้านตามความต้องการของฝ่ายแนะแนว และให้ข้อมูลของนักเรียนเพื่อประโยชน์ในการติดตามผล

๓. บริการสนเทศ

ก. การจัดระบบงาน ทุกกลุ่มประชากรให้ข้อมูลมากที่สุด ในข้อที่ว่ามีการจัดบริการสนเทศด้านการศึกษา บริการสนเทศทางด้านอาชีพ และบริการสนเทศด้านส่วนตัวและสังคม

ข. การวางแผน ทุกกลุ่มประชากรให้ข้อมูลมากที่สุดในข้อที่ว่าจัดทำแผนงาน/โครงการเกี่ยวกับการจัดบริการสนเทศ รวบรวมขอสนเทศต่าง ๆ และเลือกวิธีการนำเสนอ ติดตามและปรับปรุงขอสนเทศให้เป็นปัจจุบัน กำหนดวัตถุประสงค์ในการจัดบริการสนเทศไว้อย่างชัดเจน สอบถามหาความต้องการของนักเรียน นำเสนอขอสนเทศตามวิธีเลือก และจัดทำปฏิทินการจัดบอร์ดสนเทศเป็นรายเดือนตลอดปี

ค. วิธีการนำเสนอขอสนเทศทางการศึกษา ทุกกลุ่ม
 ประชากรให้ข้อมูลมากที่สุดในเรื่องที่ว่า จักป๋ายนิเทศ การจักป๋รูมนิเทศเป็นลำดับต่อมา จัก
 ปัจฉิมนิเทศ จักนิทรศการ โลกกว้างทางการศึกษาและออกหนังสือพิมพ์โรงเรียน
 วิธีการนำเสนอขอสนเทศทางอาชีพ ทุกกลุ่มประชากรให้
 ข้อมูลมากที่สุดในเรื่องที่ว่า จักทำแพ้มรวมอาชีพต่าง ๆ ลำดับต่อมาคือจักสอนอาชีพศึกษา
 จักทำเทปอาชีพ จักวันอาชีพ

วิธีการนำเสนอขอสนเทศค่านส่วนตัวและสังคมทุกกลุ่ม
 ประชากรให้ข้อมูลมากที่สุดในเรื่องที่ว่า จักทำป๋ายนิเทศในวาระสำคัญต่าง ๆ จักนิทรศการ
 เกี่ยวกับการวางตัวในสังคม จักทำแพ้ม "มารยาทงาม" / "บุคคลตัวอย่าง" จักนิทรศการ
 การวางตัวในสังคม และจักเป็นกิจกรรมต่อเนื่องในเวลาโฮมรูม

ง. การประสานงาน ทุกกลุ่มประชากรให้ข้อมูลมากที่สุด
 ในเรื่องที่ว่า ช่วยรวบรวมขอสนเทศที่เป็นประโยชน์ คือนักเรียนโดยตรง การเสนอแนะ
 เทคนิควิธีที่ทำให้บริการสนเทศน่าสนใจ และแทรกบริการสนเทศในช่วงเวลาโฮมรูม

จ. การควบคุมทุกกลุ่มประชากรให้ข้อมูลมากที่สุดในเรื่องที่
 ว่าให้การติดตามและประเมินผลเพื่อปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่อง ลำดับรองลงมาคือควบคุม
 ให้มีการปฏิบัติงานในระยะเวลาที่กำหนด ทำความเข้าใจเกี่ยวกับเป้าหมายของงาน
 ในกลุ่มผู้รับผิดชอบ กำหนดให้มีการรายงานการปฏิบัติงานทุกครั้ง และนิเทศการปฏิบัติ
 งานอย่างสม่ำเสมอเป็นลำดับสุดท้าย

ฉ. การจักษะบบงาน ทุกกลุ่มประชากรให้ข้อมูลมากที่สุด
 ในเรื่องที่ว่าสนองความต้องการของนักเรียน ข้อมูลถูกต้องตามความจริงและทันสมัยเสมอ
 เป็นลำดับรองลงมา ข้อมูลเหมาะสมกับวัยและสถานภาพของนักเรียน นำเสนอข้อมูล
 อย่างตรงไปตรงมาและประเมินผลการปฏิบัติงานทุกครั้ง

4. บริการให้คำปรึกษา

ก. การจักษะบบงาน ทุกกลุ่มประชากรให้ข้อมูลมากที่สุด
 ในเรื่องที่ว่าบริการให้คำปรึกษาแบบรายบุคคล รองลงมาคือบริการให้คำปรึกษาคานการ
 เรียน บริการให้คำปรึกษาคานส่วนตัว บริการให้คำปรึกษาคานอาชีพ และบริการให้
 คำปรึกษาแบบกลุ่มเป็นลำดับสุดท้าย

ข. การวางแผน ทุกกลุ่มประชากรให้ข้อมูลมากที่สุด
 ข้อที่ว่าจัดทำห้องให้คำปรึกษาเฉพาะ ลำดับต่อมาคือกำหนดคณิศรผู้ที่มีปัญหาและต้อง
 การรับบริการให้คำปรึกษา ติดตามและประเมินผลผู้ที่เข้ารับบริการให้คำปรึกษา สร้าง
 แบบฟอร์มที่ให้นักหมายในการรับบริการให้คำปรึกษา และจัดทำแผนงาน/โครงการให้
 คำปรึกษาในโรงเรียน

ค. การดำเนินงาน ทุกกลุ่มประชากรให้ข้อมูลมากที่สุด
 ในข้อที่ว่า หาวิธีการแก้ปัญหาและหาทางให้ความช่วยเหลือลำดับรองลงมาสร้างความ
 เป็นมิตรอันดีกับผู้มีปัญหา รวบรวมข้อมูลต่าง ๆ ที่เป็นประโยชน์ในการขอความช่วยเหลือ
 พยายามค้นหาว่าผู้ที่มาพบผู้ให้คำปรึกษานั้นมีปัญหาอะไร พิจารณาข้อมูลต่าง ๆ ที่ปรากฏ
 ในปัญหา และลำดับสุดท้ายคือ วินิจฉัยข้อมูลต่าง ๆ ที่ได้มา

ง. การประสานงาน ทุกกลุ่มประชากรให้ข้อมูลมากที่สุด
 ในข้อที่ว่า ช่วยเหลือข้อมูลเกี่ยวกับนักเรียนที่มีปัญหาเพื่อประโยชน์ในการให้ความช่วยเหลือ
 ลำดับต่อมาคือช่วยส่งนักเรียนที่มีปัญหาที่จำเป็นต้องได้รับความช่วยเหลือ ให้ความช่วยเหลือ
 นักเรียนที่มีปัญหาหลังจากผ่านการรับบริการให้คำปรึกษาแล้ว ช่วยพิจารณาแนวทางในการ
 แก้ปัญหา และลำดับสุดท้ายคือ มีส่วนร่วมโดยตรงในการแก้ปัญหา

จ. วิธีดำเนินงาน ทุกกลุ่มประชากรให้ข้อมูลมากที่สุด
 ข้อที่ว่าร่วมมือกันเลือกวิธีการแก้ปัญหาและตัดสินใจ ลำดับต่อมาคือผู้ให้คำปรึกษามีคุณสมบัติ
 เหมาะสม ผู้มารับคำปรึกษามีแนวทางปฏิบัติเพื่อแก้ปัญหา มีการนัดหมายและหาข้อมูลลง
 หน้า ประเมินผลจากการปฏิบัติ และลำดับสุดท้ายคือยุติการให้คำปรึกษาถ้าได้ผลเป็นที่น่า
 พอใจ

5. บริการจิตวางตัวบุคคล

ก. การจัดแบ่งงาน ทุกกลุ่มประชากรให้ข้อมูลมากที่สุด
 ในข้อที่ว่า บริการจิตวางตัวเกี่ยวกับการศึกษา ลำดับรองลงมาคือบริการจิตวางตัวเกี่ยว
 กับงาน และอาชีพบริการจัดสรรทุนให้แก่นักเรียน และบริการจิตวางตัวบุคคลในกิจกรรม
 เสริมหลักสูตร

ข. การวางแผน ทุกกลุ่มประชากรให้ข้อมูลมากที่สุด
 ข้อที่ว่า กำหนดการจิตวางตัวนักเรียนตามความเหมาะสม และความต้องการ ลำดับต่อ
 มาคือจัดเตรียมแบบฟอร์มต่าง ๆ เพื่อใช้สำรวจความต้องการของนักเรียน ให้ข้อมูลที่จำ

เป็นแก่นักเรียนในค่านต่าง ๆ ทั้งค่านการศึกษา ค่านอาชีพ ค่านจัดสรรทุกให้แก่แก่นักเรียน และค่านกิจกรรมเสริมหลักสูตร จัดตั้งคณะกรรมการในโรงเรียนโดยมีอาจารย์แนะแนว เป็นบุคลากรหลัก เพื่อพิจารณาแนวทางที่เหมาะสมแก่นักเรียน กำหนดวัตถุประสงค์ของการจัดบริการจัดวางตัวบุคคลให้ชัดเจน และลำดับสุดท้ายติดตามและประเมินผล

ค. การประสานงาน ทุกกลุ่มประชากรให้ข้อมูลมากที่สุด ในข้อที่ว่าเป็นกรรมการจัดสรรทุนให้แก่แก่นักเรียน ลำดับต่อมาคือช่วยประสานงานกับ อาจารย์แนะแนวในการจัดวางตัวนักเรียนเข้าแผนการเรียน ช่วยวางตัวนักเรียนเข้า กิจกรรมเสริมหลักสูตร และช่วยดำเนินการจัดวางตัวนักเรียนในเรื่องฝึกงานหรือหา งานให้นักเรียนทำเป็นลำดับสุดท้าย

ง. การจัดระบบงาน ทุกกลุ่มประชากรให้ข้อมูลมากที่สุด ในข้อที่ว่าเป็นจัดสมณสถานโดยอาจารย์แนะแนว ประสานงานกับบุคลากรอื่นในโรงเรียน ลำดับต่อมาคือ จัดระบบกระจายหรือแยกหน้าที่รับผิดชอบโดยมอบหมายหน้าที่ให้กับฝ่าย ต่าง ๆ ดำเนินการและลำดับสุดท้ายคือ จัดแบบมีศูนย์กลางรับผิดชอบ

6. บริการติดตามผล

ก. การวางแผน ทุกกลุ่มประชากรให้ข้อมูลมากที่สุด ในข้อที่ว่าขอความร่วมมือจากหน่วยงานหรือบุคคลที่เกี่ยวข้อง ลำดับต่อมาคือกำหนดวัตถุประสงค์ของการติดตามผลเพื่ออะไร บุคคลกลุ่มเป้าหมายเป็นใคร จะดำเนินการอย่างไร และเลือกเครื่องมือและวิธีการที่เหมาะสม สรุปผลในรูปของรายงานและเขียนข้อเสนอแนะอย่างชัดเจนและนำผลมาปฏิบัติได้ และลำดับสุดท้ายคือจัดตั้งคณะกรรมการ ติดตามผล

ข. การจัดระบบงาน ทุกกลุ่มประชากรให้ข้อมูลมากที่สุด ในข้อที่ว่ากำหนดวัตถุประสงค์ของการติดตามผลแต่ละครั้ง ลำดับต่อมาคือจัดตั้งคณะกรรมการดำเนินงาน ตรวจสอบเอกสารจากการดำเนินงานตามแผนงานต่าง ๆ และประเมินค่าผลสำเร็จของงานบริการติดตามผลแต่ละครั้ง

ส่วนที่ 2 ปัญหาและอุปสรรคของการจัดบริการแนะแนวในโรงเรียน
มัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา กรุงเทพมหานคร

ตอนที่ 2 ผลของการวิเคราะห์ข้อมูลในส่วนที่เป็นปัญหาและ
อุปสรรคของการจัดบริการแนะแนวในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา
กรุงเทพมหานคร

ปัญหาและอุปสรรคค้ำบุคลากร

อาจารย์ใหญ่หรือผู้อำนวยการ

- ข้อ 1 จำนวนบุคลากรแนะแนวที่รับผิดชอบงาน เป็นปัญหาที่มีระดับปานกลาง
- ข้อ 2 การอบรมและพัฒนาบุคลากร เป็นปัญหาที่มีระดับปานกลาง
- ข้อ 3 ให้การสนับสนุนด้านขวัญและกำลังใจ เป็นปัญหาที่มีระดับปานกลาง
- ข้อ 4 ความร่วมมือจากฝ่ายต่าง ๆ ของโรงเรียน เป็นปัญหาที่มีระดับ

ปานกลาง

- ข้อ 5 ความสัมพันธ์กับนักเรียน เป็นปัญหาที่มีระดับปานกลาง
  - ข้อ 6 คุณสมบัติของบุคลากรแนะแนวครบถ้วน เป็นปัญหาที่มีระดับน้อย
- ผู้ช่วยอาจารย์ใหญ่หรือผู้ช่วยผู้อำนวยการฝ่ายวิชาการหรือฝ่ายบริการที่รับผิดชอบ

งานบริการแนะแนว

- ข้อ 1 จำนวนบุคลากรแนะแนวที่รับผิดชอบงาน เป็นปัญหาที่มีระดับปานกลาง
- ข้อ 2 การอบรมและพัฒนาบุคลากรแนะแนว เป็นปัญหาที่มีระดับปานกลาง
- ข้อ 3 ให้การสนับสนุนด้านขวัญและกำลังใจ เป็นปัญหาที่มีระดับปานกลาง
- ข้อ 4 ความร่วมมือจากฝ่ายต่าง ๆ ของโรงเรียน เป็นปัญหาที่มีระดับน้อย
- ข้อ 5 ความสัมพันธ์กับนักเรียน เป็นปัญหาที่มีระดับปานกลางและน้อย
- ข้อ 6 คุณสมบัติของบุคลากรแนะแนวครบถ้วน เป็นปัญหาที่มีระดับปานกลาง

หัวหน้าฝ่ายแนะแนว

- ข้อ 1 จำนวนบุคลากรแนะแนวที่รับผิดชอบงาน เป็นปัญหาที่มีระดับมาก
- ข้อ 2 การอบรมและการพัฒนาบุคลากรแนะแนว เป็นปัญหาที่มีระดับปานกลาง
- ข้อ 3 ให้การสนับสนุนด้านขวัญและกำลังใจ เป็นปัญหาที่มีระดับปานกลาง
- ข้อ 4 ความร่วมมือจากฝ่ายต่าง ๆ ของโรงเรียน เป็นปัญหาที่มีระดับ

ปานกลาง

- ข้อ 5 ความสัมพันธ์กับนักเรียน เป็นปัญหาที่มีระดับปานกลาง
- ข้อ 6 คุณสมบัติของบุคลากรแนะแนวครบถ้วน เป็นปัญหาที่มีระดับน้อย

อาจารย์แนะแนว

- ข้อ 1 จำนวนบุคลากรแนะแนวที่รับผิดชอบงาน เป็นปัญหาที่มีระดับปานกลาง
- ข้อ 2 การอบรมและการพัฒนาบุคลากรแนะแนว เป็นปัญหาที่มีระดับปานกลาง
- ข้อ 3 ให้การสนับสนุนด้านขวัญและกำลังใจ เป็นปัญหาที่มีระดับปานกลาง
- ข้อ 4 ความร่วมมือจากฝ่ายต่าง ๆ ของโรงเรียน เป็นปัญหาที่มีระดับ

ปานกลาง

- ข้อ 5 ความสัมพันธ์กับนักเรียน เป็นปัญหาที่มีระดับปานกลาง
- ข้อ 6 คุณสมบัติของบุคลากรแนะแนวครบถ้วน เป็นปัญหาที่มีระดับปานกลาง

ปัญหาและอุปสรรคด้านงบประมาณอาจารย์ใหญ่หรือผู้อำนวยการ

- ข้อ 7 งบประมาณสำหรับจัดบริการต่าง ๆ เป็นปัญหาที่มีระดับน้อย
- ข้อ 8 แต่ละบริการใช้งบประมาณพอเพียง เป็นปัญหาที่มีระดับน้อย
- ข้อ 9 อาจารย์แนะแนวใช้เงินส่วนตัวในบางครั้ง เป็นปัญหาที่มีระดับน้อย
- ข้อ 10 งบประมาณสนับสนุนจากองค์กรภายนอก เป็นปัญหาที่มีระดับน้อย

ผู้ช่วยอาจารย์ใหญ่หรือผู้ช่วยผู้อำนวยการ ฝ่ายวิชาการ หรือฝ่ายบริการที่รับผิดชอบ

งานบริการแนะแนว

- ข้อ 7 งบประมาณสำหรับจัดบริการต่าง ๆ เป็นปัญหาที่มีระดับปานกลาง
- ข้อ 8 แต่ละบริการได้งบประมาณพอเพียง เป็นปัญหาที่มีระดับปานกลาง
- ข้อ 9 อาจารย์แนะแนวให้เป็นส่วนตัวในบางครั้ง เป็นปัญหาที่มีระดับน้อย
- ข้อ 10 งบประมาณสนับสนุนจากองค์กรภายนอก เป็นปัญหาที่มีระดับปานกลาง

หัวหน้าฝ่ายแนะแนว

- ข้อ 7 งบประมาณสำหรับจัดบริการต่าง ๆ เป็นปัญหาที่มีระดับปานกลาง
- ข้อ 8 แต่ละบริการได้รับงบประมาณพอเพียง เป็นปัญหาที่มีระดับปานกลาง
- ข้อ 9 อาจารย์แนะแนวใช้เงินส่วนตัวในบางครั้ง เป็นปัญหาที่มีระดับน้อย
- ข้อ 10 งบประมาณสนับสนุนจากองค์กรภายนอก เป็นปัญหาที่มีระดับน้อย

อาจารย์แนะแนว

- ข้อ 7 งบประมาณสำหรับจัดบริการต่าง ๆ เป็นปัญหาที่มีระดับปานกลาง
- ข้อ 8 แต่ละบริการได้รับงบประมาณพอเพียง เป็นปัญหาที่มีระดับปานกลาง
- ข้อ 9 อาจารย์แนะแนวใช้เงินส่วนตัวในบางครั้ง เป็นปัญหาที่มีระดับน้อย
- ข้อ 10 งบประมาณสนับสนุนจากองค์กรภายนอก เป็นปัญหาที่มีระดับน้อย

ปัญหาและอุปสรรคค่านักศึกษา

อาจารย์ใหญ่หรือผู้อำนวยการ

- ข้อ 11 ห้องแนะแนว เป็นปัญหาที่มีระดับปานกลาง
- ข้อ 12 คู่มือเอกสาร เป็นปัญหาที่มีระดับปานกลาง
- ข้อ 13 สถานที่ให้คำปรึกษา เป็นปัญหาที่มีระดับปานกลาง

- ข้อ 14 เครื่องมือต่าง ๆ ที่ใช้รวบรวมข้อมูล เป็นปัญหาที่มีระดับปานกลาง
 ข้อ 15 เอกสารเพื่อบริการสนเทศ เป็นปัญหาที่มีระดับน้อย
 ข้อ 16 เอกสารสอนกิจกรรมแนะแนว เป็นปัญหาที่มีระดับปานกลาง

ผู้ช่วยอาจารย์ใหญ่หรือผู้ช่วยผู้อำนวยการฝ่ายวิชาการหรือฝ่ายบริการที่รับผิดชอบ

งานบริการแนะแนว

- ข้อ 11 ห้องแนะแนว เป็นปัญหาที่มีระดับปานกลาง
 ข้อ 12 ผู้เก็บเอกสาร เป็นปัญหาที่มีระดับปานกลาง
 ข้อ 13 สถานที่ให้คำปรึกษา เป็นปัญหาที่มีระดับปานกลาง
 ข้อ 14 เครื่องมือต่าง ๆ ที่ใช้รวบรวมข้อมูล เป็นปัญหาที่มีระดับปานกลาง
 ข้อ 15 เอกสารเพื่อจัดบริการสนเทศ เป็นปัญหาที่มีระดับปานกลาง
 ข้อ 16 เอกสารสอนกิจกรรมแนะแนว เป็นปัญหาที่มีระดับปานกลาง

หัวหน้าฝ่ายแนะแนว

- ข้อ 11 ห้องแนะแนว เป็นปัญหาที่มีระดับปานกลาง
 ข้อ 12 ผู้เก็บเอกสาร เป็นปัญหาที่มีระดับปานกลาง
 ข้อ 13 สถานที่ให้คำปรึกษา เป็นปัญหาที่มีระดับปานกลาง
 ข้อ 14 เครื่องมือต่าง ๆ ที่ใช้รวบรวมข้อมูล เป็นปัญหาที่มีระดับปานกลาง
 ข้อ 15 เอกสารเพื่อจัดบริการสนเทศ เป็นปัญหาที่มีระดับปานกลาง
 ข้อ 16 เอกสารสอนกิจกรรมแนะแนว เป็นปัญหาที่มีระดับปานกลาง

อาจารย์แนะแนว

- ข้อ 11 ห้องแนะแนว เป็นปัญหาที่มีระดับน้อย
- ข้อ 12 ตู้เก็บเอกสาร เป็นปัญหาที่มีระดับปานกลาง
- ข้อ 13 สถานที่ให้คำปรึกษา เป็นปัญหาที่มีระดับน้อย
- ข้อ 14 เครื่องมือต่าง ๆ ที่ใช้รวบรวมข้อมูล เป็นปัญหาที่มีระดับปานกลาง
- ข้อ 15 เอกสารเพื่อจัดบริการสนเทศ เป็นปัญหาที่มีระดับปานกลาง
- ข้อ 16 เอกสารสอนกิจกรรมแนะแนว เป็นปัญหาที่มีระดับปานกลาง

ปัญหาและอุปสรรคด้านการจัดการอาจารย์ใหญ่หรือผู้อำนวยการ

- ข้อ 17 แผนงาน/โครงการแนะแนวด้านต่าง ๆ เป็นปัญหาที่มีระดับน้อย
- ข้อ 18 ระบบงานบริการแนะแนว เป็นปัญหาที่มีระดับปานกลาง
- ข้อ 19 การมอบหมายงานให้รับผิดชอบ เป็นปัญหาที่มีระดับปานกลาง
- ข้อ 20 ความร่วมมือ เป็นปัญหาที่มีระดับน้อย
- ข้อ 21 การติดตามและประเมินผล เป็นปัญหาที่มีระดับน้อย

ผู้ช่วยอาจารย์ใหญ่หรือผู้ช่วยผู้อำนวยการฝ่ายวิชาการหรือฝ่ายบริการที่รับปรึกษางานบริการแนะแนว

- ข้อ 17 แผนงาน/โครงการแนะแนวด้านต่าง ๆ เป็นปัญหาที่มีระดับปานกลาง
- ข้อ 18 ระบบงานบริการแนะแนว เป็นปัญหาที่มีระดับน้อย
- ข้อ 19 การมอบหมายงานให้รับผิดชอบ เป็นปัญหาที่มีระดับปานกลาง
- ข้อ 20 ความร่วมมือ เป็นปัญหาที่มีระดับปานกลาง
- ข้อ 21 การติดตามและประเมินผล เป็นปัญหาที่มีระดับปานกลาง

หัวหน้าฝ่ายแนะแนว

- ข้อ 17 แผนงาน/โครงการแนะแนวด้านต่าง ๆ เป็นปัญหาที่มีระดับปานกลาง
- ข้อ 18 ระบบงานบริการแนะแนว เป็นปัญหาที่มีระดับปานกลางและระดับน้อย
- ข้อ 19 การมอบหมายงานให้รับผิดชอบ เป็นปัญหาที่มีระดับปานกลาง
- ข้อ 20 ความร่วมมือ เป็นปัญหาที่มีระดับน้อย
- ข้อ 21 การติดตามและประเมินผล เป็นปัญหาที่มีระดับน้อย

อาจารย์แนะแนว

- ข้อ 17 แผนงาน/โครงการแนะแนวด้านต่าง ๆ เป็นปัญหาที่มีระดับปานกลาง
- ข้อ 18 ระบบงานบริการแนะแนว เป็นปัญหาที่มีระดับปานกลาง
- ข้อ 19 การมอบหมายงานให้รับผิดชอบ เป็นปัญหาที่มีระดับปานกลาง
- ข้อ 20 ความร่วมมือ เป็นปัญหาที่มีระดับน้อย
- ข้อ 21 การติดตามและประเมินผล เป็นปัญหาที่มีระดับปานกลาง

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

การอภิปรายผลและข้อเสนอแนะ

ส่วนที่ 1 สภาพการจ้กบริการแนะแนวในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัด กรมสามัญศึกษา กรุงเทพมหานคร

ตอนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับสถานการณ์ของผู้ตอบแบบสอบถามผลของการวิจัยปรากฏว่า ผู้ตอบแบบสอบถามเป็นเพศชายมากกว่าเพศหญิง ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากบุคลากรที่ได้รับการคัดเลือกเป็นเพศชายมากกว่าเพศหญิง ในด้านอายุส่วนมากอยู่ในช่วงอายุระหว่าง 51-60 ปี ถือได้ว่าเป็นกลุ่มคนที่ได้สะสมประสบการณ์และมีความรอบรู้ในสาระของการจ้กบริการแนะแนวในโรงเรียนมัธยมศึกษา ซึ่งน่าจะเป็นประโยชน์ต่อการเรียนการสอนในระดับมัธยมศึกษา อย่างไรก็ตาม อายุมีใช้ตัวกำหนดวุฒิภาวะของมนุษย์เพียงอย่างเดียวมีตัวแปรอื่น ๆ อีกหลายตัวที่มีผลทำให้มนุษย์มีวุฒิภาวะ (Argyris, 1980 : 261) ในด้านวุฒิทางการศึกษา ส่วนมากมีวุฒิปริญญาตรี ต้องเป็นไปตามเกณฑ์ของระเบียบการเข้ารับราชการครู แต่น่าจะส่งเสริมให้มีโอกาสเพิ่มเติมวุฒิให้สูงขึ้น เพื่อให้ทันกับสภาพสังคมที่กำลังเปลี่ยนแปลง และสามารถจะเป็นผู้นำการจ้กการเรียนการสอนยิ่งขึ้น นอกจากนี้ยังเป็นที่ยอมรับจากผู้บังคับบัญชามากขึ้น และสามารถก้าวไปสู่ตำแหน่งอื่น ๆ ที่สำคัญได้

ตอนที่ 2 สภาพการจ้กบริการแนะแนวในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา กรุงเทพมหานคร

จากการศึกษาผลการวิจัยพบว่า มีประเด็นสำคัญที่ควรนำมา
อภิปรายคือ

1. สภาพทั่วไป จากผลการวิจัย พบว่า สภาพทั่วไปของการจ้กบริการแนะแนวในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา กรุงเทพมหานคร มีการจ้กบริการแนะแนวครบทั้ง 5 บริการ ได้แก่ บริการศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับตัวเด็กนักเรียน บริการสนเทศ บริการให้คำปรึกษา บริการจ้กวางตัวบุคคล และบริการติดตามผล ทั้งนี้เนื่องจากงานบริการแนะแนวแต่ละบริการมีความสำคัญต่อการจ้กการเรียนการสอนตามหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น พ.ศ. 2521 และหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนปลาย

พ.ศ. 2524 เพราะนักเรียนทุกคนจะต้องเลือกแผนการเรียนโดยอาศัยคำแนะนำจาก
 อาจารย์แนะแนวและดูความสามารถและความถนัดของตนเอง นอกจากนี้การเตรียมตัว
 นักเรียนในด้านการปรับตัวเข้ากับสังคม การเตรียมตัวเข้าสู่อาชีพต่าง ๆ นักเรียน
 ต้องอาศัยบทบาทของบริการแนะแนวทั้งสิ้น และขอบข่ายของงานบริการแนะแนวก็จัดไว้
 3 ประเภท ซึ่งครอบคลุมสิ่งที่เด็กนักเรียนจะต้องได้รับการเรียนรู้หนีไปจากการวาง
 โครงการ การแนะแนวการศึกษา การแนะแนวอาชีพ และการแนะนำส่วนตัวและสังคม
 (คมเพชร ฉัตรศุภกุล 2529 : 10) ซึ่งก็พ้องกันกับของ สุนทรินทร์ ชนโกไสย
 (2527 : 62-163) สำหรับการจัดบริการแนะแนวในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรม
 สามัญศึกษา มีขั้นตอนการจัดบริการ คือ

การวางแผน จากผลการวิจัยพบว่า มีการวางแผนการจัดบริการแนะแนวล่วงหน้าเป็นส่วนใหญ่ โดยมีการทำแบบสำรวจ การจัดทำแผนงาน/
 โครงการแนะแนวแต่ละบริการ โดยมีการจัดทำงบประมาณเพื่อการแนะแนว และลำดับ
 ลำดับคือ มีหน่วยงานรับผิดชอบการดำเนินงานบริการแนะแนวโดยตรง

การอำนวยความสะดวก จากผลการวิจัย พบว่างานบริการแนะแนวนั้นมีบุคลากรที่รับผิดชอบโดยตรง โดยโรงเรียนมัธยมศึกษาส่วนใหญ่ให้งานบริการแนะแนว
 อยู่ในความรับผิดชอบของผู้ช่วยอาจารย์ใหญ่ หรือผู้ช่วยผู้อำนวยการฝ่ายบริการ รองลงมา
 คือ อยู่ในความรับผิดชอบของผู้ช่วยอาจารย์ใหญ่ หรือผู้ช่วยผู้อำนวยการฝ่ายวิชาการ และ
 อยู่ในความรับผิดชอบของอาจารย์ใหญ่หรือผู้อำนวยการเอง แต่กรณีหลังมีน้อยมาก

การจัดบุคลากรเข้าช่วยปฏิบัติงาน จากผลการวิจัย พบว่า
 อาจารย์ที่ปรึกษามีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานแนะแนว เนื่องจากอาจารย์ที่ปรึกษาหรือ
 อาจารย์ประจำชั้นจะต้องรายงานค่านแนะแนวด้วย เพราะอาจารย์ที่ปรึกษามีบทบาทอัน
 สำคัญต่อการปรับตัวของนักเรียน (คมเพชร ฉัตรศุภกุล, 2529 : 10)
 และการปฏิบัติหน้าที่อาจารย์แนะแนวนั้นสิ่งที่จะต้องทำคือ รวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับตัวเด็ก
 นักเรียน ติดตามและประเมินผลนักเรียนที่ได้รับการแนะแนว เป็นกรรมการแนะแนว
 ของโรงเรียน และสอนกิจกรรมแนะแนว จากผลการวิจัยที่พบว่า โรงเรียนมัธยมศึกษา
 ส่วนมากอัตรากำลังอาจารย์แนะแนวไม่พอเพียง ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ จรัส

สุขทองวาริ (2519 : 65) และ รวีวรรณ ลักษณะพรหม (2530 : 95) ดังนั้นจึงมี
 การพิจารณาเลือกครู-อาจารย์มาช่วยงานบริการแนะแนว เกณฑ์การเลือกใช้วิธีการคือ
 เป็นผู้สนใจงานบริการแนะแนว เป็นผู้ที่มีมนุษยสัมพันธ์ดีในโรงเรียน และเป็นครู-อาจารย์
 อาวุโส สำหรับเกณฑ์การเลือกวิธีสุดท้ายคือ การเลือกครู-อาจารย์อาวุโส นั้น มีข้อ
 นำสังเกตเกี่ยวกับค่าร้อยละของกลุ่มประชากรที่เป็นอาจารย์ใหญ่หรือผู้อำนวยการซึ่งมีค่า
 ร้อยละเท่ากับ 64.44 ส่วนกลุ่มประชากรที่เป็นผู้ช่วยอาจารย์ใหญ่หรือช่วยผู้อำนวยการ
 ฝ่ายวิชาการหรือฝ่ายบริการที่รับผิดชอบงานบริการแนะแนว มีค่าร้อยละเท่ากับ 1.25
 กลุ่มประชากรที่เป็นหัวหน้าฝ่ายแนะแนวมีค่าร้อยละเท่ากับ 3.65 และกลุ่มประชากรที่
 เป็นอาจารย์แนะแนวมีค่าร้อยละ เท่ากับ 3.77 จากการพิจารณาค่าร้อยละของ
 ประชากรทั้ง 4 กลุ่ม นั้น กลุ่มประชากรที่เป็นอาจารย์ใหญ่หรือผู้อำนวยการมีค่าร้อยละ
 แตกต่างจากกลุ่มประชากรกลุ่มอื่นอย่างชัดเจน ในกรณีนี้เป็นเครื่องชี้ให้เห็นอย่างชัดเจน
 ว่ากลุ่มประชากรที่เป็นอาจารย์ใหญ่หรือผู้อำนวยการใช้เกณฑ์การเลือกบุคลากรที่เป็น
 ครู-อาจารย์อาวุโส เข้าช่วยงานบริการแนะแนวในกรณีที่ขาดอัตรากำลังอาจารย์แนะแนว
 เป็นอันดับรองจากการใช้เกณฑ์ในการเลือกบุคลากรที่เป็นผู้สนใจในงานบริการแนะแนว
 ซึ่งมีค่าร้อยละเท่ากับ 77.92 ที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะว่ากลุ่มประชากรที่เป็น
 อาจารย์ใหญ่หรือผู้อำนวยการมองเห็นว่า ครู-อาจารย์อาวุโสเป็นกลุ่มที่มีประสบการณ์
 ในชีวิตมากกว่ากลุ่มอื่น ๆ สามารถช่วยงานบริการแนะแนวซึ่งเป็นงานที่ต้องการบุคลากร
 ที่มีความเข้าใจพัฒนาการของนักเรียนซึ่งเป็นวัยรุ่นได้ดี ซึ่งผู้อาวุโสน่าจะช่วยเรื่องนี้
 ได้มาก หรือในทางตรงกันข้ามกลุ่มประชากรที่เป็นอาจารย์ใหญ่หรือผู้อำนวยการมองเห็นว่า
 งานบริการแนะแนวเป็นงานที่ไม่สำคัญเปรียบเทียบกับงานอื่น จึงเลือกครู-อาจารย์
 อาวุโส ซึ่งอาจจะเป็นกลุ่มที่ขาดความกระตือรือร้นในการทำงานและขาดความรู้เรื่อง
 งานบริการแนะแนวให้ไปช่วยงานบริการแนะแนว เป็นสาเหตุให้งานบริการแนะแนว
 ในโรงเรียนมัธยมศึกษาไม่ประสบความสำเร็จเท่าที่ควร ซึ่งประชากรกลุ่มอื่นที่
 เกี่ยวข้องกับงานบริการแนะแนวโดยตรงมองเห็นอยู่ จึงเป็นข้อที่น่าสังเกตในการใช้
 เกณฑ์การคัดเลือกครู-อาจารย์ที่ช่วยงานบริการแนะแนวในโรงเรียนมัธยมศึกษาว่า
 อาจจะมีค่าขัดแย้งกันระหว่างกลุ่มประชากรที่เป็นอาจารย์ใหญ่หรือผู้อำนวยการกับ
 กลุ่มผู้ที่รับผิดชอบและเกี่ยวข้องกับงานบริการแนะแนวโดยตรงในการปฏิบัติจริง

การประสานงาน จากผลการวิจัย พบว่า ในโรงเรียนมัธยมศึกษาชั้น ครู-อาจารย์บางคนไม่เห็นความสำคัญของงานบริการแนะแนว เนื่องจากงานบริการแนะแนวเป็นงานที่มีหน้าที่ฝ่ายสนับสนุนการเรียนการสอนให้ประสบความสำเร็จ นอกจากนี้ยังพบว่า ชาติการประสานงานที่ติดกับกลุ่มโรงเรียนไม่ได้รับความร่วมมือจากฝ่ายต่าง ๆ ภายในโรงเรียน สอดคล้องกับงานวิจัยของรวิวรรณ ลักษณะพรหม (2530 : 102) ซึ่งกล่าวว่า เพราะความไม่เข้าใจลักษณะงานบริการแนะแนวจึงทำให้ไม่ได้รับความร่วมมือ และประเด็นสุดท้ายคือ อาจารย์แนะแนวขาดความรู้พื้นฐานด้านการแนะแนว

การควบคุม จากผลการวิจัย พบว่า มีระบบการควบคุมที่ในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา กรุงเทพมหานคร ซึ่งได้แก่ มีผู้รับผิดชอบประเมินผลการทำงาน มีการกำหนดแบบฟอร์มรายงานการปฏิบัติการ ตลอดจนมีเกณฑ์มาตรฐานเกี่ยวกับการดำเนินงาน

2. บริการศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับตัวเด็กนักเรียน

การกำหนดวัตถุประสงค์ของการจัดบริการศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับตัวเด็กนักเรียน จากผลการวิจัย พบว่าโรงเรียนมัศึกษามีการกำหนดวัตถุประสงค์ของการจัดบริการศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับตัวเด็กนักเรียนเพื่อแนะแนวอาชีพและเลือกโครงการทางการศึกษาเป็นลำดับแรก ซึ่งสอดคล้องกับ วิทยุ สาธร (2526 : 302) ซึ่งกล่าวว่า การศึกษาเด็กเพื่อช่วยให้ตัวเด็กทราบว่าตนเองเป็นคนอย่างไร มีความสามารถพิเศษในขั้นใด เพื่อว่าจะได้วางโครงการชีวิตการเรียนและอาชีพของตนได้อย่างถูกต้อง ลำดับต่อมาคือ ป้องกัน แก๊ซ และพัฒนา และเพื่อสนองกับความต้องการซึ่งแตกต่างกัน

การจัดบริการศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับตัวเด็กนักเรียน จากผลการวิจัยพบว่า มีการจัดทำแผนงาน/โครงการ โดยมีการศึกษาเพื่อหาการเก็บข้อมูลเกี่ยวกับตัวเด็กว่าประกอบด้วยอะไรบ้าง มีการวิเคราะห์ข้อมูลและสภาพปัญหาเกี่ยวกับการจัด

บริการแนะแนว มีการจัดทำแผนงาน/โครงการเกี่ยวกับงานบริการศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับ
ตัวเด็กนักเรียน และมีแผนการติดตามและประเมินผลการศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับตัวเด็กนักเรียน

การดำเนินการด้านการจัดบริการศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับตัวเด็ก
นักเรียน จากผลการวิจัยพบว่า มีการดำเนินงานด้านการจัดบริการศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับ
ตัวเด็กให้มีบุคลากรทำหน้าที่รับผิดชอบโดยตรง ซึ่งบุคลากรที่ทำหน้าที่นี้ก็คือ อาจารย์-
แนะแนวซึ่งสอดคล้องกับหน้าที่ของอาจารย์แนะแนวในคู่มือปฏิบัติงานแนะแนวอาชีพ
(2522 : 5) ซึ่งมีหน้าที่ศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับตัวเด็กนักเรียนโดยใช้เครื่องมือต่าง ๆ และ
มีการประสานงานกับอาจารย์ที่ปรึกษา ซึ่งต้องมีหน้าที่รวบรวมข้อมูลต่าง ๆ เกี่ยวกับตัว
เด็กนักเรียนด้วยกัน สอดคล้องกับหน้าที่ของอาจารย์ที่ปรึกษา ของกรมเพชร
นิตรศุกกุล (2529 : 129) และมีแหล่งรวบรวมข้อมูลเฉพาะในห้องแนะแนวซึ่งในปัจจุบัน
ในโรงเรียนมัธยมศึกษาต้องจัดให้มี

การจัดบริการศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับตัวเด็กนักเรียน จากผล
การวิจัยพบว่า การศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับตัวเด็กนักเรียน ทำได้โดย จัดทำระเบียบประวัติ
ข้อมูลเด็กนักเรียนเป็นรายบุคคล ซึ่งสอดคล้องกับ สุรวิรัตน์ บุรณวัฒน์ (2526 : 79)
ซึ่งกำหนดให้อาจารย์แนะแนวจัดทำเอกสารบันทึกข้อมูลของเด็กแต่ละคน ซึ่งอาจเรียกว่า
ระเบียบสะสมได้ด้วย นอกจากนี้ยังจัดให้มีการสอนกิจกรรมแนะแนวแยกเป็นรายการเพื่อ
เก็บข้อมูล ให้นักเรียนได้มีโอกาสรู้จักตนเอง รู้จักสังคม และรู้จักสิ่งแวดล้อมที่ดีและ
ถูกต้อง ตลอดจนโลกกว้างทางการศึกษาและอาชีพอันเป็นประโยชน์ในการช่วยตัดสินใจ
ที่ถูกต้องในเรื่องต่าง ๆ ตลอดจนเป็นการปรับปรุงบุคลิกภาพให้ดีและเหมาะสมด้วย ตาม
คำแนะนำของการจัดทำคู่มือกิจกรรมแนะแนว ชั้น ม.1 งานแนะแนวฝ่ายวิจัยและบริการการ
ศึกษา (ม.ป.ป. : คำนำ) ลำดับต่อมาคือการสัมภาษณ์เด็กนักเรียนเป็นรายบุคคล และมี
แบบฟอร์มให้ผู้ปกครองกรอกข้อมูลเกี่ยวกับตัวเด็กนักเรียน

การให้ความร่วมมือของครู-อาจารย์ในโรงเรียนในการให้
ข้อมูลของนักเรียน จากผลการวิจัย พบว่าครู-อาจารย์ในโรงเรียนมัธยมศึกษาให้ความ
ร่วมมือในการให้ข้อมูลของนักเรียนเพื่อช่วยในงานบริการแนะแนวโดยให้ข้อมูลในกรณี
เกิดปัญหา ลำดับรองลงมาคือให้ข้อมูลทั่วไปของนักเรียน ให้ข้อมูลของนักเรียนในการ

ติดตามผล และให้ข้อมูลของนักเรียนเฉพาะด้านตามความต้องการของฝ่ายแนะแนว
 เกี่ยวกับเรื่องการให้ข้อมูลนี้ อาจารย์แนะแนวมีหน้าที่จัดหาข้อมูลจากครู-อาจารย์
 ฝ่ายอื่น ๆ ในโรงเรียน ในเวลาปกติอาจารย์แนะแนวอาจจะใช้วิธีดูแนวโน้มน้ำของครู-
 อาจารย์คนใดที่สนใจงานบริการแนะแนวมาก ยินดีที่จะช่วยเหลือสัมภาษณ์เด็กเพื่อกรอก
 ลงในระเบียบซึ่งอาจจะเป็นชั้นเรียนของครู-อาจารย์ท่านนั้นเอง หรือหาวิธีกระตุ้นให้
 ครู-อาจารย์ท่านอื่นสนใจที่จะใช้ข้อมูลให้เป็นประโยชน์และให้มองเห็นความสำคัญของ
 ข้อมูลเหล่านั้น มิฉะนั้นคณะครู-อาจารย์จะไม่ให้ความร่วมมือเท่าที่ควร (บุญประสิทธิ์
 กนกสิงห์ และ สมเจตน์ อภิวัฒน์รักษา 2520 : 172-173)

3. บริการสนเทศ จากการวิจัย พบว่า บริการสนเทศที่จัดใน
 โรงเรียนมัธยมศึกษา ได้แก่ บริการสนเทศทางการศึกษา บริการสนเทศด้านอาชีพ
 และบริการสนเทศด้านส่วนตัวและสังคม ซึ่งสอดคล้องกับของ คมเพชร ฉัตรสุภกุล
 (2529 : 59)

การจัดบริการสนเทศ จากผลการวิจัย พบว่า การวางแผน
 การปฏิบัติโดย จัดทำแผนงาน/โครงการเกี่ยวกับการจัดบริการสนเทศลำดับต่อมาคือ
 ทำเนิกรายงานข้อเสนอเทศต่าง ๆ และเลือกวิธีการนำเสนอ ติดตามและปรับปรุง
 ข้อเสนอเทศให้เป็นปัจจุบัน กำหนดวัตถุประสงค์ในการจัดบริการสนเทศให้ชัดเจนและ
 สอบถามหาความต้องการของนักเรียน

วิธีการนำเสนอข้อเสนอเทศทางการศึกษา จากผลการวิจัย
 พบว่า วิธีการนำเสนอข้อเสนอเทศในโรงเรียนมัธยมศึกษา ทำได้โดย จัดป้ายนิเทศ
 จัดปฐมนิเทศ และจัดนิทรรศการโลกกว้างทางการศึกษา

วิธีการนำเสนอข้อเสนอเทศทางด้านอาชีพ จากผลการวิจัย
 พบว่า มีการจัดทำแฟ้มรวมอาชีพต่าง ๆ เป็นลำดับแรก รองลงมาคือ การจัดนิทรรศการ
 อาชีพต่าง ๆ และจัดมุมอาชีพในห้องแนะแนว

วิธีการนำเสนอข้อเสนอเทศด้านส่วนตัวและสังคม จากผลการ
 วิจัย พบว่า มีการจัดทำป้ายนิเทศในวาระต่าง ๆ

3. เพื่อให้นักเรียนมีความรู้ ความเข้าใจในเรื่องของการศึกษาและอาชีพได้อย่างกว้างขวาง

การประสานงาน จากผลการวิจัย พบว่า ในเรื่องการประสานงานบริการสนเทศนั้น บุคลากรในโรงเรียนมัธยมศึกษาให้ความร่วมมือในการดำเนินงาน โดยฝ่ายรวบรวมข้อสนเทศที่เป็นประโยชน์แก่นักเรียนโดยตรง และเสนอแนะเทคนิควิธีที่ทำให้บริการสนเทศน่าสนใจ

ด้านการควบคุม จากผลการวิจัย พบว่าโรงเรียนมัธยมศึกษา มีวิธีการตรวจสอบการให้บริการสนเทศ โดย ติดตามและประเมินผลเพื่อปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่อง ลำดับต่อมาคือควบคุมให้มีการปฏิบัติงานในระยะเวลาที่กำหนด และทำความเข้าใจเกี่ยวกับเป้าหมายของงานในกลุ่มผู้รับผิดชอบ

ด้านการจัดระบบงาน จากผลการวิจัย พบว่า โรงเรียนมัศึกษากำหนดแผนการจัดบริการสนเทศโดยมุ่งที่เรื่องสนองความต้องการของนักเรียนเป็นลำดับแรก รองลงมาคือ ข้อมูลถูกต้องตามความเป็นจริงและทันสมัยเสมอ ข้อมูลเหมาะสมกับวัย และสถานภาพของนักเรียนและนำเสนอข้อมูลอย่างตรงไปตรงมา

4. บริการให้คำปรึกษา

ด้านการทำแผนงาน/โครงการ จากผลการวิจัย พบว่า บริการให้คำปรึกษาในโรงเรียนมัธยมศึกษา มีการกำหนดและดำเนินการตามแผนงาน/โครงการ โดยมุ่งที่การจัดทำห้องให้คำปรึกษาเฉพาะเป็นลำดับแรก ลำดับต่อมาคือ กำหนดนัดหมายผู้ที่มีปัญหาและต้องการรับบริการให้คำปรึกษา ติดตามและประเมินผลผู้ที่รับบริการให้คำปรึกษา สร้างแบบฟอร์มที่ใช้นัดหมายในการเข้ารับบริการให้คำปรึกษา กำหนดวัตถุประสงค์ของการจัดบริการให้คำปรึกษาอย่างชัดเจน และจัดทำแผนงาน/โครงการบริการให้คำปรึกษาในโรงเรียน

ด้านการจัดระบบงาน จากผลการวิจัย พบว่า การจัดบริการให้คำปรึกษานั้นโรงเรียนมัธยมศึกษา จัดทำโดยมุ่งที่บริการให้คำปรึกษาแบบรายบุคคลเป็นลำดับแรก ลำดับต่อมาคือบริการให้คำปรึกษาค้นการเรียน บริการให้คำปรึกษาค้นส่วนตัว บริการให้คำปรึกษาค้นอาชีพ และบริการให้คำปรึกษาแบบกลุ่ม สำหรับบริการให้คำปรึกษานั้น สุนทรินทร์ ธนโกสโย (2527 : 162) กล่าวว่า เป็นหัวใจของการ

แนะแนว และเป็นการช่วยให้บุคคลมีความเข้าใจตนเอง รับรู้และมีความเข้าใจในสิ่งที่
เป็นจริงค้ำตนเอง ยอมรับความรับผิดชอบของสังคม การให้คำปรึกษาเป็นกระบวนการ
ที่จะทำให้เข้าใจพื้นฐานของนักเรียนแต่ละคน ค้ำการสัมภาษณ์และเทคนิคอื่น ๆ ทั้งนี้เพื่อ
ให้เกิดความเชื่อมั่นแก่นักเรียน

ค้ำการปฏิบัติงาน ผลการวิจัย พบว่า การปฏิบัติงานบริการ
ให้คำปรึกษามุ่งที่หาวิธีการแก้ปัญหา และหาทางให้ความช่วยเหลือเป็นลำดับแรก ลำดับต่อ
ต่อมาคือสร้างความเป็นมิตรอันดีกับผู้มีปัญหา รวบรวมข้อมูลต่าง ๆ ที่เป็นประโยชน์ในการ
ขอความช่วยเหลือ พยายามค้นหาว่าผู้ที่มาพบผู้ให้คำปรึกษานั้นมีปัญหาอะไร พิจารณาข้อมูล
ต่าง ๆ ที่ปรากฏในปัญหา และวินิจฉัยข้อมูลต่าง ๆ ที่ได้มา ซึ่งสอดคล้องกับวิธีการของ
สุริรัตน์ บุรณวัฒน์ (2527 : 96-97) ซึ่งได้แก่

ลำดับของการให้คำปรึกษาจะแบ่งออกเป็น 5 ชั้นใหญ่ ๆ ได้แก่

1. ชั้นเริ่มต้น เป็นการพบกันครั้งแรกของผู้มาขอคำปรึกษากับผู้ให้คำปรึกษาเพื่อแจ้งถึงจุดมุ่งหมายที่ต้องการ และยอมรับจุดมุ่งหมายนี้ร่วมกัน
2. ชั้นสร้างสัมพันธภาพ เป็นชั้นสำคัญของขบวนการเพราะการทำงานร่วมกันจำเป็นต้องมีความไว้วางใจซึ่งกันและกัน ซึ่งจะนำไปสู่ความเปิดเผยต่อกันยอมรับข้อตกลงร่วมกัน
3. ชั้นเป้าหมายและสำรวจขบวนการการให้คำปรึกษา
4. ชั้นการให้คำปรึกษา ผู้ให้คำปรึกษาจะเตรียมการเป็นขั้นตอนที่เหมาะสมกับผู้มาขอรับคำปรึกษามากที่สุด เพราะผู้ให้คำปรึกษาจะต้องรู้มาแล้วว่าผู้มาขอคำปรึกษาต้องการอะไร ขบวนการนี้จะดำเนินไปจนกว่าจะถึงจุดมุ่งหมายที่ตั้งไว้
5. ชั้นสรุปปิดและติดตามผล การสรุปปิดเกิดขึ้นเมื่อผู้มาขอรับคำปรึกษาได้ถึงจุดมุ่งหมายที่ต้องการแล้ว ส่วนการติดตามผลนั้นจะตามมาหลัง

คํานการประสานงาน จากผลการวิจัย พบว่า รูปแบบความร่วมมือของครู-อาจารย์ในงานบริการให้คำปรึกษาที่ช่วยให้ข้อมูลเกี่ยวกับนักเรียนที่มีปัญหา เพื่อประโยชน์ในการให้ความช่วยเหลือเป็นลำดับแรก ลำดับรองลงมาคือช่วยส่งนักเรียนที่มีปัญหาที่จำเป็นต้องได้รับความช่วยเหลือ ให้ความช่วยเหลือแก่นักเรียนที่มีปัญหาหลังจากผ่านการรับบริการให้คำปรึกษาแล้ว ช่วยพิจารณาแนวทางในการแก้ปัญหา และมีส่วนร่วมโดยตรงในการให้บริการให้คำปรึกษา

การกำหนดระบบการรับบริการให้คำปรึกษาของโรงเรียนมัธยมศึกษา จากผลการวิจัย พบว่า สร้างความเป็นกันเอง ระหว่างให้คำปรึกษาเป็นลำดับแรก ลำดับรองลงมาคือ ทำความเข้าใจและยอมรับปัญหาของผู้มารับคำปรึกษา ร่วมมือกันเลือกวิธีการแก้ปัญหาและตัดสินใจ ผู้ให้คำปรึกษามีคุณสมบัติเหมาะสมและผู้มารับคำปรึกษามีแนวทางปฏิบัติเพื่อแก้ปัญหา มีการนัดหมายหาข้อมูลล่วงหน้า และประเมินผลจากการปฏิบัติ

5. บริการจิตวางตัวบุคคล

คํานการจัดหน่วยงาน จากผลการวิจัย พบว่า การจัดบริการจิตวางตัวบุคคลนั้นในโรงเรียนมัธยมศึกษามุ่งที่บริการจิตวางตัวบุคคลเกี่ยวกับการศึกษา เป็นลำดับแรก ลำดับที่สองคือ บริการจิตวางตัวบุคคลเกี่ยวกับงานและอาชีพ บริการจัดสรรทุนให้แก่ นักเรียน และบริการจิตวางตัวบุคคลในกิจกรรมเสริมหลักสูตร สอดคล้องกับของ วังวิ ทรัพย์มี และ จูรี วาทิกทินกร (อ้างถึงในเอกสารการสอนชุดวิชา การแนะแนวในระดับมัธยมศึกษา หน่วยที่ 8-15 2529 : 14-32) กล่าวถึง บริการจิตวางตัวบุคคล ได้แก่ การจิตวางตัวบุคคล ได้แก่ การจิตวางตัวนักเรียนเกี่ยวกับการศึกษา การจิตวางตัวนักเรียนเกี่ยวกับงานและอาชีพ การจัดงานตัวนักเรียนในกิจกรรมเสริมหลักสูตร และการจิตวางตัวนักเรียนเกี่ยวกับทุน

คํานการทําแผนงาน /โครงการ จากผลการวิจัยพบว่า บริการจัดวางตัวบุคคลในโรงเรียนมัธยมศึกษา มีการกำหนดแผนงาน/โครงการโดยมุ่งที่ทําเป็นการจัดวางตัวนักเรียนตามความเหมาะสมและความต้องการเป็นลำดับแรก ลำดับต่อมาคือ จัดเตรียมแบบฟอร์มต่าง ๆ เพื่อใช้สำรวจความต้องการของนักเรียน ให้ข้อมูลที่จำเป็นแก่นักเรียนในคํานต่าง ๆ คือ คํานการศึกษา คํานการงานอาชีพ คํานกิจกรรมเสริมหลักสูตร และคํานทุนจัดตั้งคณะกรรมการในโรงเรียนโดยมีอาจารย์แนะแนวเป็นบุคลากรหลัก เพื่อพิจารณาแนวทางที่เหมาะสมกับนักเรียน กำหนดวัตถุประสงค์ของการจัดบริการจัดวางตัวบุคคลให้ชัดเจน และติดตามและประเมินผล

คํานการประสานงาน จากผลการวิจัย พบว่า ครู-อาจารย์ฝ่ายอื่นในโรงเรียนมัธยมศึกษาให้ความร่วมมือในการจัดบริการจัดวางตัวบุคคล โดยมุ่งที่เป็นกรรมการจัดสรรทุนให้นักเรียนเป็นลำดับแรก ลำดับต่อมาคือ ช่วยประสานงานกับอาจารย์แนะแนวในการจัดวางตัวนักเรียน ช่วยวางตัวนักเรียนเข้ากิจกรรมเสริมหลักสูตร และช่วยทําเป็นการจัดวางตัวนักเรียนในเรื่องฝึกงานหรือหางานให้นักเรียนทํา

การจัดระบบงาน จากผลการวิจัย พบว่า โรงเรียนมัธยมศึกษา มีการจัดระบบงานของการจัดบริการจัดวางตัวบุคคลไว้โดยมุ่งที่จัดผสมผสานโดยอาจารย์แนะแนวประสานงานกับบุคลากรอื่น ๆ เป็นเรื่องสำคัญที่สุด นอกนั้นอาจจะจัดแบบกระจายหรือแยกหน้าที่รับผิดชอบโดยมอบหมายหน้าที่ให้กับฝ่ายต่าง ๆ ทําเป็นการ หรือจัดแบบมีศูนย์กลางรับผิดชอบ ซึ่งอาจจะมีการจัดบ้างแต่ไม่มากนัก ซึ่งหลักการนี้ วัชรวิ ทรัพย์มี และจิวรี วาทิกทินกร (อ้างถึงในเอกสารการสอนชุดวิชา การแนะแนวในระดับมัธยมศึกษา หน่วยที่ 8-15 2529 : 9-10) กล่าวไว้ว่า การจัดระบบบริการจัดวางตัวบุคคลแบ่งได้เป็น 3 ประเภท คือ

1. การจัดแบบกระจายหรือแยกหน้าที่รับผิดชอบ
2. การจัดแบบมีศูนย์กลางรับผิดชอบ
3. การจัดแบบผสมผสาน

6. บริการติดตามผล

การจัดทำแผนงาน/โครงการของงานบริการติดตามผล จากผลการวิจัย พบว่า การจัดทำแผนงาน/โครงการติดตามผลในโรงเรียนมัธยมศึกษา มุ่งที่การขอความร่วมมือจากหน่วยงานหรือบุคคลที่เกี่ยวข้องเป็นลำดับแรก ลำดับต่อมาคือ สรุปผลในรูปของรายงาน และเขียนข้อเสนอแนะอย่างชัดเจน และนำผลมาปฏิบัติได้ กำหนดวัตถุประสงค์ของการติดตามผล บุคคลกลุ่มเป้าหมาย และการดำเนินการ การเลือกใช้เครื่องมือและวิธีการที่เหมาะสม และจัดตั้งคณะกรรมการดำเนินงานเป็นลำดับสุดท้าย

ตอนที่ 2 ปัญหาและอุปสรรค

จากแบบสอบถามเพื่อการวิจัยเกี่ยวกับการจัดบริการแนะแนวในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา กรุงเทพมหานคร ซึ่งใช้ถามประชากรที่เป็นอาจารย์ใหญ่หรือผู้อำนวยการ ผู้ช่วยอาจารย์ใหญ่หรือผู้ช่วยผู้อำนวยการฝ่ายวิชาการ หรือฝ่ายบริการที่รับผิดชอบงานบริการแนะแนว หัวหน้าฝ่ายแนะแนว และอาจารย์แนะแนว ในค่านมบุคลากร งบประมาณ วัสดุอุปกรณ์และการจัดการ จากผลการวิจัยพบว่า ทุกค่านมมีปัญหาในระดับปานกลางเป็นส่วนใหญ่และระดับน้อยรองลงมาที่เป็นปัญหาระดับมากคือเรื่องจำนวนบุคลากรรับผิดชอบงานบริการแนะแนว โดยผู้ตอบเป็นกลุ่มประชากรที่เป็นหัวหน้าฝ่ายแนะแนว จากข้อค้นพบนี้สอดคล้องกับงานวิจัยของจรัส สุขทองวารี (2519 : 65) และ วรวิกรม ลักษณะพรหม (2530 : 95) ที่พบว่า อัตรากำลังบุคลากรแนะแนวไม่พอเพียงกับจำนวนนักเรียนในแต่ละโรงเรียนที่เป็นเช่นนี้อาจจะมาจากสาเหตุการย้ายเข้า-ออกของครู-อาจารย์ในลักษณะย้ายกลางปี หรือย้ายประจำปีเพื่อกลับภูมิลำเนา ไปอยู่กับครอบครัว ไปพยาบาลบิดามารดา อายากหาประสบการณ์ในโรงเรียนใหม่ ฯลฯ ทำให้อัตรากำลังครู-อาจารย์ขาดในบางหมวดวิชา หรือเกินในบางหมวดวิชา เมื่อเป็นเช่นนี้ โรงเรียนส่วนใหญ่มีการขออัตรากำลังที่ขาดไปตามความต้องการและความสำคัญของแต่ละหมวดวิชา ซึ่งก็อาจจะได้อัตรากำลังคืนมาครบหรือขาดหรือเกิน ซึ่งจะได้อัตราในลักษณะใดนั้นขึ้นอยู่กับตัวแปรหลายอย่าง บางโรงเรียนได้อัตรากำลังครบหรือเกินเพราะครู-อาจารย์จากโรงเรียนต่าง ๆ ต้องการย้ายไปอยู่ เนื่องจากเป็นโรงเรียนที่มีชื่อเสียง การคมนาคมสะดวก นักเรียนมีคุณภาพดี ฯลฯ ในขณะที่บางโรงเรียนมีขนาดเล็ก นักเรียนคุณภาพต่ำกว่า

โรงเรียนใหญ่ การคมนาคมไม่สะดวก ครูอาจารย์ไม่ย้ายไปอยู่ ผู้ที่อยู่อยู่
แล้วพยายามหาทางย้ายออกไปอยู่โรงเรียนที่ดีกว่า ทำให้เกิดปัญหาขาดอัตรากำลัง
บุคลากร แน่แนวหรือไม่มีบุคลากร แน่แนวเลย การเรียนการสอนตามหลักสูตรมัธยม
ศึกษาตอนต้น พ.ศ. 2521 และหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนปลาย พ.ศ. 2524 จะไม่ได้
ผลดีเท่าที่ควร เพราะแผนการเรียนต่าง ๆ นั้น นักเรียนจะต้องเลือกเรียนตามความ
สามารถและความถนัดและการตัดสินใจเลือกแผนการเรียนอยู่ภายใต้วิจารณ์ของ
บุคลากร แน่แนว เมื่อทางโรงเรียนขาดบุคลากร แน่แนว การตัดสินใจเลือกแผน
การเรียนต่าง ๆ คงจะทำได้ไม่ดีและเหมาะสมตามหลักการที่ควรจะเป็น นั่นก็หมายถึง
ความสำเร็จทางการศึกษาเพื่อเข้าสู่อาชีพจะประสบความสำเร็จได้ยาก

ข้อเสนอแนะ

1. อาจารย์ใหญ่ หรือผู้อำนวยการซึ่งเป็นผู้บริหารโรงเรียนไม่ควรให้
บุคลากรย้ายในระหว่างปี

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยในอนาคต

1. การจะให้มีการศึกษาสภาพการให้บริการ แน่แนวในโรงเรียนมัธยมศึกษา
สังกัดกรมสามัญศึกษา ในจังหวัดอื่น ๆ
2. ควรจะให้มีการศึกษาสภาพการให้บริการ แน่แนวในโรงเรียนมัธยมศึกษา
สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน เพื่อจะได้ทราบปัญหาและอุปสรรคในการ
ให้บริการ แน่แนวแล้วจะได้มาเปรียบเทียบกัน